

Sygn. akt VIII U 446/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2017 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Zofia Kubalska

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2017 roku w Lublinie

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 23 stycznia 2017 roku numer (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala S. K. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VIII U 446/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2016, poz. 887 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 198, Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił S. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca ukończył na dzień 1 stycznia 1999 roku 60 lat, wykazał łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, 9 miesięcy i 2 dni, ale nie uwodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku z uwagi na nie przedłożenie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach (decyzja k. 9 a.e.).

W dniu 26 stycznia 2017 roku S. K. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany i ustalenia prawa do świadczenia emerytalnego z uwagi na okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach w okresie od 12 września 1974 roku do 19 września 1994 roku w (...) Zakładach (...) w C. na stanowisku montażysty-obuwnika przy ćwiekowaniu obuwia, następnie jako brygadzysta produkcji oraz mistrz. Zawnioskował o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na powyższą okoliczność (odwołanie k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 3-4 a.s.).

W toku postępowania strony popierały stanowiska prezentowane w sprawie (k. 19v a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. urodził się w dniu (...). W dniu(...) roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych (wniosek k. 1-4 a.e.). Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy ustalił, że wnioskodawca ukończył 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 25 lat, 9 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W dniu 23 stycznia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję z uwagi na nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach (decyzja k. 9 a.e.).

Poza sporem pozostaje, że wnioskodawca został zatrudniony w (...) Zakładach (...)(...) w C. z dniem 12 września 1974 roku na podstawie umowy na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku obuwnika-montażysty na wydziale montażu (akta osobowe k. 37 a.s., w tym: angaż z dnia 15 czerwca 1974 roku).

Wymienione przedsiębiorstwo zajmowało się produkcją obuwia. Było podzielone organizacyjnie m. in. na wydział doświadczalny, montażu, szwalni, kontroli jakości. Na zajmowanym stanowisku odwołujący zajmował się ćwiekowaniem czubków. Obowiązki wynikające z zatrudnienia wykonywał pracując na dwie zmiany. W czasie tej pracy nie był delegowany do innych prac. Obowiązki wynikające z zatrudnienia wykonywał przy taśmie produkcyjnej. Do ćwiekarki czubków wkładał buta z cholewką, nogą uruchamiał dźwignię. Maszyna zaprasowywała oba elementy przy pomocy kleju, który był podawany od spodu. Czynność ta trwała około 3-4 sekund (zeznania wnioskodawcy zeznania k. 19v-20, k. 21 a.s., świadka S. B. k. 20v a.s.).

Z dniem 1 kwietnia 1975 roku wnioskodawca otrzymał angaż na stanowisku brygadzysty produkcji na wydziale montażu (akta osobowe k. 37 a.s., w tym: angaż z dnia 1 kwietnia 1975 roku). Wnioskodawca był tzw. brygadzystą pracującym. Na zajmowanym stanowisku, niezależnie od wykonywanych obowiązków pracowniczych, zajmował się także rozdzielaniem pracy przy taśmie produkcyjnej (zeznania wnioskodawcy k. 19v-20, k. 21 a.s.).

W okresie od 24 października 1975 roku do 15 października 1977 roku S. K. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Z dniem 10 listopada 1977 roku wnioskodawca został ponownie zatrudniony w macierzystym zakładzie pracy na stanowisku obuwnika-montażysty w wydziale montażu w pełnym wymiarze czasu pracy (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: karta obiegu o przyjęcie do pracy, umowa o pracę z dnia 10 listopada 1977 roku).

W dniu 10 kwietnia 1978 roku pracodawca powierzył mu wykonywanie obowiązków na stanowisku brygadzysty produkcji w wydziale montażu (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: angaż z dnia 10 kwietnia 1978 roku, zeznania wnioskodawcy k. 19v-20, k. 21 a.s., akta osobowe k. 9 a.s., w tym: zakres obowiązków).

Prace na tym stanowisku wykonywał nieprzerwanie do dnia 30 października 1982 roku (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: angaże z dnia 5 listopada 1979 roku, z dnia 11 stycznia 1982 roku, z dnia 1 sierpnia 1981 roku).

Z dniem 1 listopada 1982 roku wnioskodawca rozpoczął wykonywanie czynności na stanowisku mistrza (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: angaż z dnia 1 listopada 1982 roku). Na jednej zmianie zatrudniano 10 mistrzów, każdy z nich nadzorował jedną taśmę montażową.

Na zajmowanym stanowisku wnioskodawca zajmował się obsadzaniem pracowników na poszczególnych stanowiskach, przeprowadzał szkolenia stanowiskowe, szkolenia w zakresie BHP. Nadzorował prace pracowników na wydziale montażu. Osoby tam zatrudnione świadczyły prace na stanowiskach obuwników- montażystów, którzy zajmowali się obciążaniem cholewek, ćwiekowaniem czubków, ćwiekowaniem pięt, boków, drasaniem, powlekaniem cholewek klejem, frezowaniem, glosowaniem, powlekaniem klejem, nakładaniem podeszew, wyzuwaniem. Wnioskodawca nadzorował cały proces produkcji obuwia. Jako mistrz nie prowadził dokumentacji, nie wykonywał czynności administracyjno-biurowych. Podlegał mu służbowo brygadzysta i brygadzistka manipulantka, która zajmowała się sporządzaniem dokumentacji. Jako mistrz wnioskodawca podpisywał karty pracy sporządzone przez

manipulantkę, a także kartę PW dotycząca przekazania obuwia do magazynu. Był materialnie odpowiedzialny za materiały i nadzorował proces produkcji obuwia. Nie prowadził książki zmianowości, przekazywał jedynie informacje co do ilości wykonywanej pracy, nadzorował wypłatę wynagrodzeń przy taśmie produkcyjnej (zeznania wnioskodawcy k. 19v-20, k. 21 a.s., zeznania świadka S. B. k. 20v a.s., zeznania świadka J. D. (1) k. 20v-21 a.s.).

Z dniem 4 listopada 1991 roku pracodawca powierzył wnioskodawcy wykonywanie czynności na stanowisku brygadzysty produkcji na wydziale montażu (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: angaże z dnia 30 października 1991 roku, z dnia 17 marca 1992 roku, z dnia 27 października 1993 roku).

Wnioskodawca niezależnie od wykonywanych obowiązków pracowniczych, rozdzielał pracę przy taśmie produkcyjnej na wydziale montażu. Przez cały okres zatrudnienia otrzymywał dodatek z tytułu prac w szczególnych warunkach do wynagrodzenia.

Praca była wykonywana w szkodliwych warunkach z uwagi na hałas, zapylenie, szkodliwe opary z używanych przez pracowników produkcji klejów (zeznania wnioskodawcy k. 19v-20, k. 21 a.s., zeznania świadka S. B. k. 20v a.s., zeznania świadka J. D. (1) k. 20v-21 a.s.).

W okresie od 22 lipca 1992 roku do 24 września 1992 roku wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym. Stosunek pracy ustał z dniem 19 września 1994 roku (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: świadectwo pracy z dnia 17 września 1994 roku).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów, a przede wszystkim w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w C.. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Nie były ponadto kwestionowane przez żadną ze stron. Z tego względu Sąd obdarzył je wiarą w całości. Zawarte w nich zaświadczenia i angaże świadczą o zajmowanym przez wnioskodawcę stanowisku obuwnika montażysty, brygadzysty oraz mistrza na wydziale montażu. Obrazowały one przebieg zatrudnienia S. K., były sporządzane na bieżąco. Z tego względu Sąd obdarzył je wiarą w całości.

Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy, gdyż są one wewnętrznie spójne, logiczne, a ponadto znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków S. B. i J. D. (2), jak też treści dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych oraz aktach osobowych. Należy podkreślić, iż przesłuchani w sprawie świadkowie byli zatrudnieni w (...) Zakładach (...) w C.. Świadek S. B. pozostawał w zatrudnieniu w tym przedsiębiorstwie od 1 września 1972 roku do grudnia 1994 roku jako montażysta, brygadzysta i mistrz, starszy mistrz na wydziale montażu. Wspólnie z wnioskodawcą świadczył pracę na tym samym wydziale. Z kolei świadek J. D. (2) pracował w Zakładach (...) w C. od 1972 roku do grudnia 1994 roku. Pracował jako mistrz montażu obuwia, nadzorował prace obuwników przy innej taśmie produkcyjnej.

Świadkowie zgodnie zeznali, że jako obuwnik montażysta na wydziale montażu odwołujący wykonywał prace związane z procesem produkcji obuwia, wykonując czynności polegające na ćwiekowaniu czubków. Zeznali również, że jako mistrz nadzorował pracowników na wydziale montażu, którzy wykonywali prace związane z procesem produkcji obuwia. Wskazywali, że czynności administracyjne nie należały do obowiązków brygadzysty i mistrza. Jako mistrz nadzorował bezpośrednio podległych mu pracowników, dodatkowo był materialnie odpowiedzialny za powierzone materiały. Nadzorował tych samych pracowników co brygadzysta i organizował prace brygadziście. Do zadań wnioskodawcy jako mistrza należało dodatkowo wypisywanie dokumentu PW, na podstawie którego następowało przekazanie obuwia do magazynu i przeprowadzanie szkolenia stanowiskowego BHP, pozostałe prace wykonywała manipulantka. Zeznali także, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia otrzymywał dodatek za pracę w szczególnych warunkach.

Świadkowie zgodnie wskazywali także, że w (...) Zakładach (...) w C. na wydziale montażu panowało duże zapylenie, hałas, unosiły się opary klejów i lakierów używanych w procesie produkcji obuwia. Potwierdzili także, że odwołujący swoją pracę świadczył stale, w ramach ośmiogodzinnej zmiany.

Z uwagi na wspólny wieloletni okres pracy z wnioskodawcą, świadkowie mieli sposobność dokonania spostrzeżeń okoliczności, o których zeznawali, a ich stały i powtarzający się charakter utrwalił, co do zasady ich przebieg na tyle, iż mimo upływu czasu przedstawili poszczególne zdarzenia w pełni rzetelnie i spójnie. Z racji wykonywanych obowiązków pracowniczych znali strukturę organizacyjną, profil prowadzonej działalności w zakładach w których pracował odwołujący, a z uwagi na wykonywane obowiązki mieli wiedzę o czynnościach wykonywanych na zajmowanych przez wnioskodawcę stanowiskach obuwnika- montażysty przy ćwiekowaniu obuwia, brygadzisty oraz mistrza na wydziale montażu. Z tych też względów Sąd uznał zeznania świadków za w pełni miarodajne.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołanie S. K. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1383 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, nr 8, poz. 43) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a także osiągnął co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy. Jedynym warunkiem, którego nie uznał organ rentowy było nieudowodnienie co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Dokonując oceny, czy pracę wykonywaną przez S. K. należy zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres zatrudnienia. Taka sytuacja nie może jednak dyskwalifikować możliwości ubiegania się wnioskodawcy o przedmiotowe świadczenie.

Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi, gdyż zgodnie z treścią art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 roku, I UK 179/06, LEX nr 342283 wskazano, że w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza, że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawca będąc zatrudnionym w (...) Zakładach (...) w C. od dnia 12 września 1974 roku do 31 marca 1975 roku wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, dziale VII, dotyczącym prac w przemyśle lekkim, pod poz. 14, to jest prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego. Jednocześnie stanowisko wnioskodawcy zostało wymienione w załączniku numer 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego numer 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG 1987, numer 4, poz. 7), w dziale VII, pod poz. 14 w punkcie 1 obuwnik – montażysta, formowacz, szwacz (przy ścieraniu, ścienianiu i szlifowaniu elementów wyrobów) oraz w punkcie 2 obuwnik – montażysta, formowacz, szwacz (przy nanoszeniu kleju i sklejanie elementów wyrobów z użyciem klejów toksycznych).

Wykaz A prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiący załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wymienia w wykazie A, dziale XIV „Prace różne”, pod pozycją 24 prace polegające na „kontrolu międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżynieryjno-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”. Również akt resortowy, to jest powołane wyżej zarządzenie Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego numer 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG 1987, numer 4, poz. 7), w wykazie A, dziale XIV „Prace różne”, w punkcie 24 wymienia „Kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”.

S. K., będąc zatrudniony w okresie od 1 kwietnia 1975 roku do 19 września 1994 roku w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy stale przebywał w środowisku pracy, w którym zatrudnieni byli pracownicy wykonujący prace w szczególnych warunkach i wykonywali jako podstawowe (a więc wykonywane przez przeważającą liczbę pracowników danego wydziału oraz mające najistotniejsze znaczenie dla działania tego wydziału) prace wymienione w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w dziale VII, pod poz. 14, to jest prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku, I PK 194/08, Lex nr 528152, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNP 2002/11/272). Praca inna niż praca w szczególnych warunkach wykonywana tylko w znikomym zakresie, czy tylko wyjątkowo, nie przeszkadza w uznaniu, że praca w szczególnych warunkach wykonywana jest w pełnym wymiarze czasu pracy. Nadto integralną częścią pracy w szczególnych warunkach mogą być czynności biurowo-administracyjne. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy, czym innym jest wykonywanie czynności administracyjno-biurowych ściśle związanych ze sprawowaniem dozoru inżynieryjno-technicznego, a czym innym wykonywanie w

ramach zakresu obowiązków również innych czynności, nie mających związku z wykonywaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji. Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy miał na uwadze, że ustalając charakter pracy wnioskodawcy należało odróżnić dozór inżynieryjno -techniczny od uprawnień organizacyjnych i personalnych. Dozór inżynieryjno-techniczny to specjalistyczny dozór nad procesami technologicznymi np. nad procesami produkcji i nad pracownikami w zakresie tych procesów. Natomiast uprawnienia organizacyjne i personalne są związane z planowaniem pracy, zamawianiem surowców, narzędzi oraz zatrudnianiu, szkoleniu, zwalnianiu pracowników.

Sąd nie tracił z pola widzenia, że czynności obejmujące sporządzenie dokumentacji związanej z dozorem (w niniejszej sprawie m.in. wystawianie dokumentów dotyczących przekazania obuwia do magazynu, szkolenia pracowników z zakresu bhp) stanowiły integralną część sprawowanego dozoru. Nie ma zatem podstaw do ich wyłączenia i traktowania odrębnie. W sytuacji, gdy dozór inżynieryjno-techniczny jest pracą w szczególnych warunkach i praca polegająca na dozorcze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie ma żadnej potrzeby ustalania, ile czasu pracownik poświęcał na bezpośredni nadzór nad pracownikami, a ile na inne czynności, które również były związane z tym dozorem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2009 roku, II UK 243/08, Lex nr 550990).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż S. K. jako ćwiekacz, brygadzysta oraz mistrz na wydziale montażu stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w szczególnych warunkach przez 19 lat, 10 miesięcy i 10 dni- po wyłączeniu okresu urlopu bezpłatnego w wymiarze 58 dni.

Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, został on zwłaszcza potwierdzony i uszczegółowiony zeznaniami świadków, współpracowników ubezpieczonego ze spornych okresów zatrudnienia. Zaznaczyć przy tym trzeba, iż dla określenia, czy dana praca wykonywana jest w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze nie ma znaczenia nazwa stanowiska pracy, ale charakter faktycznie wykonywanych czynności. Tak też wypowiedział się Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 kwietnia 2004 roku, II UK 337/03, OSNP 2004/22/392. W świetle powyższego, brak jest w ocenie Sądu jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania szczególnego charakteru pracy wnioskodawcy w spornych okresach.

Do okresu pracy w szczególnych warunkach Sąd Okręgowy uwzględnił również okres, kiedy odwołujący odbywał służbę wojskową. Zarówno przed powołaniem do odbywania zasadniczej służby wojskowej, jak i po zakończeniu służby wojskowej wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w (...) Zakładach (...) w C. na stanowisku obuwnika montażysty i po jej zakończeniu powrócił w terminie 30 dni do macierzystego zakładu pracy. Sąd Okręgowy miał w tym zakresie na uwadze utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, m. in. wyrok z dnia 4 grudnia 2013 roku, II UK 217/13, Lex nr 1408683, w którym orzeczono, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w okresie pełnienia tej służby.

Zgodnie z obowiązującym do 31 grudnia 1974 roku brzmieniem art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony RP, okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi prawa. Dopiero od 1 stycznia 1975 roku przepis powyższy został zmieniony (ale sens pozostał ten sam) i od tej daty zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia - w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów wskazanych w art. 106 i art. 107, a więc ponowne podjęcie zatrudnienia w terminie 30 dni od zakończenia odbywania zasadniczej służby wojskowej. Do 15 października 1977 roku S. K. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Z dniem 10 listopada 1977 roku wnioskodawca podjął zatrudnienie.

Z przytoczonych wyżej przepisów wynikała zasada, że pracownikowi który we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlegał wliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonania pracy w warunkach szczególnych. Ustanawiały one tzw. fikcję prawną, z której wynika, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w okresie pełnienia tej służby. Mając powyższe uregulowania na względzie, Sąd Okręgowy zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach okres odbywania zasadniczej służby wojskowej.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że S. K. spełnił wszystkie warunki do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 25 lat, 9 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, w dniu(...)roku ukończył wymagany wiek, to jest 60 lat. Po uwzględnieniu pracy w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 19 lat, 10 miesięcy i 10 dni, spełnił on wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia prawa do emerytury.

W myśl postanowień art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Natomiast zgodnie z art. 129 ust. 1 tej ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z uwagi na treść cytowanych powyżej przepisów, prawo do emerytury przysługuje wnioskodawcy od dnia(...)roku.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.